

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาชีวิตและความตาย
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๖. ชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีวิตและความตาย
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Life and Death Studies

๑๗. ชื่อปริญญา

๒.๑ ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (ชีวิตและความตาย)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Master of Arts (Life and Death Studies)
๒.๒ ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ม. (ชีวิตและความตาย)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : M.A. (Life and Death Studies)

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

บัณฑิตวิทยาลัย และคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. หลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์

๖.๑ หลักการและเหตุผล

โดยที่เรื่องชีวิตและความตายเป็นประเด็นปัญหาเชิงสังคมที่กำลังได้รับความสนใจมากขึ้นโดยลำดับ สาเหตุก็เนื่องมาจากรูปแบบวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมสมัยใหม่เอียงไปทางด้านวัตถุนิยม บัณฑิตชนนิยมและบริโภคนิยมมากยิ่งขึ้น ระบบครอบครัว ชุมชน สังคม และวัฒนธรรม อ่อนแอลงและขาดพลังในการปกป้องคุ้มครองชีวิตของคนในสังคม นอกจากนั้น ทศนคติและรูปแบบการปฏิบัติของสังคมสมัยใหม่ต่อชีวิต ความเจ็บป่วย และความตาย ได้เน้นมิติทางด้านวัตถุหรือร่างกายมากเกินไป โดยละเลยระบบชีวิตแบบองค์รวมที่ครอบคลุมทั้งมิติทางร่างกาย จิตวิญญาณ สังคม และวัฒนธรรม ในฐานะที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เน้นการอธิบายเรื่องชีวิตและความตายแบบเป็นองค์รวม ครอบคลุมทั้งชีวิตในชาติอดีต ชาติปัจจุบัน และชาติอนาคต ทั้งมิติทางสังคม ร่างกาย และจิตวิญญาณ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย จึงเห็นสมควรขยายการศึกษาให้สูงขึ้นซึ่งจะเปิดโอกาสให้พระสงฆ์และผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษาวิเคราะห์หิวัจยคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับชีวิตและความตายในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น จึงได้จัดทำหลักสูตรสาขาวิชาชีวิตและความตายระดับมหาบัณฑิตขึ้น ดำเนินการศึกษาตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

๖.๒ วัตถุประสงค์

๖.๒.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรมหาบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องชีวิตและความตายตามหลักไตรลักษณ์อย่างเป็นองค์รวม พร้อมทั้งสามารถนำพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตให้มีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี

๖.๒.๒. เพื่อผลิตพุทธศาสนคณาจารย์ที่มีความสามารถในการใช้หลักพุทธจิตวิทยาในการช่วยเหลือผู้ป่วยและญาติทุกระยะ ด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๖.๒.๓. เพื่อผลิตพุทธศาสนคณาจารย์ให้สามารถวิจัย สร้างองค์ความรู้ ชีวิตและความตายและเผยแผ่หลักคำสอนพระพุทธศาสนาให้ครอบครัว ชุมชน และสังคม ได้แสดงบทบาทในการช่วยเหลือผู้ป่วยระยะสุดท้าย รวมทั้งพิธีกรรมหลังความตาย

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๐ ภาคการศึกษาที่ ๑ (เดือนมิถุนายน) เป็นต้นไป

๘. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๘.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่ สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๘.๒ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาภายในประเทศ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกัน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค หรือ

๘.๓ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาในต่างประเทศที่มีระบบให้คะแนนต่างจากระบบที่ใช้ในประเทศไทย ต้องได้รับผลการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับที่ ๒ (Second Class) หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้

๙. การสมัครเข้าศึกษาและการจัดการศึกษา

๙.๑ ผู้ประสงค์จะเข้าศึกษา ต้องยื่นใบสมัครพร้อมกับหลักฐานการศึกษาและชำระค่าธรรมเนียม ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๙.๒ ผู้สมัครที่ผ่านการสอบข้อเขียนแล้ว ต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์ในเนื้อหาที่เกี่ยวกับสาขาที่ สมัครเข้าศึกษาจนเป็นที่น่าพอใจ

๙.๓ จัดการศึกษาระบบหน่วยกิตวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษา ภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์

๙.๔ นิสิตจะเสนอโครงการวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ เมื่อศึกษารายวิชา มาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสะสมในรายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิต

๙.๕ ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรต้องไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๐. การวัดผล การประเมินผล และการสำเร็จการศึกษา

๑๐.๑ มีการวัดผลทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา นิสิตจะได้รับการวัดผลในรายวิชา ใด ต้องมีเวลาศึกษารายวิชานั้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมด

๑๐.๒ การวัดผลการศึกษา แบ่งเป็น ๖ ระดับ คือ A, B+, B, C+, C และ F มีผลการศึกษาระดับค่า ระดับและเกณฑ์แต่ละระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ	หมายเหตุ
------------	-------	----------	----------

ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐๐	เกณฑ์ผ่านวิชาบังคับและวิชาเอก
ดีมาก (Very Good)	B ⁺	๓.๕	"
ดี (Good)	B	๓.๐๐	"
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C ⁺	๒.๕	เกณฑ์ผ่านวิชาเลือก
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐๐	"
ตก (Failed)	F	๐	ไม่ผ่าน

๑๐.๓ การสำเร็จการศึกษา นิสิตต้องได้ค่าเฉลี่ยสะสมเมื่อรวมทุกภาคการศึกษาไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม จึงถือว่าสำเร็จการศึกษา

เงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑

๑๘. หลักสูตร

๑๘.๑ จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร แผน ก (๒) ๓๘ หน่วยกิต

๑๘.๒ โครงสร้างหลักสูตรพุทธศาสนามหาบัณฑิต สาขาวิชาชีวิตและความตาย

โครงสร้างหลักสูตร	แผน ก (๑)	แผน ก (๒)	แผน ข
๑. หมวดวิชาบังคับ		๘	
๒. หมวดวิชาเอก		๑๒	
๓. หมวดวิชาเลือก ไม่น้อยกว่า		๖	
๔. วิทยานิพนธ์		๑๒	
รวมทั้งสิ้น		๓๘	

๑๙. รายวิชาในหลักสูตร

๑๙.๑ วิชาบังคับ จำนวน ๘ หน่วยกิต

๓๐๖ ๑๐๑	ชีวิตและความตายในพระพุทธศาสนา Life and Death in Buddhism	๓ (๓-๐-๖)
๓๐๖ ๑๐๒	จิตวิทยาแห่งชีวิตและความตาย Psychology of Life and Death	๓ (๓-๐-๖)
๓๐๖ ๒๐๓	ระเบียบวิธีวิจัยทางชีวิตและความตาย Research Methodology in Buddhism	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๑๐๔	ภาษาอังกฤษ English	(๓) (๓-๐-๖)
๓๐๖ ๒๐๕	กรรมฐาน	(๓) (๓-๐-๖)

Buddhist Meditation

หมายเหตุ วิชา ๓๐๖ ๑๐๔ และ ๓๐๖ ๒๐๕ เป็นวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต

๑๙.๒ วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต

๓๐๖ ๑๐๖	จิตวิทยาแห่งความงอกงาม Growth Psychology	๓ (๓-๐-๖)
๓๐๖ ๒๐๗	ชีวิตและความตายเชิงสังคมวัฒนธรรมไทย Thai Socio-Cultural Life and Death	๓ (๓-๐-๖)
๓๐๖ ๒๐๘	สัมมนาชีวิตและความตายร่วมสมัย Seminar on Contemporary Life and Death	๓ (๓-๐-๖)
๓๐๖ ๔๐๙	การฝึกปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยแบบองค์กรร่วมเชิงพุทธ Buddhist Hospice Care in Practice	๓ (๓-๐-๖)

๑๙.๓ วิชาเลือกไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

โดยเลือกศึกษาจากรายวิชาต่อไปนี้

๓๐๖ ๓๑๐	ชีวจริยศาสตร์ Bioethics	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๑๑	การศึกษาชีวิตและความตายในศาสนาต่าง ๆ Study on Life and Death in Different Religions	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๑๒	ชราศาสตร์ศึกษา Gerontology	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๑๓	ปัญหาชีวิตและความตายในสังคมสมัยใหม่ Problems of Life and Death in Modern Society	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๑๔	สรีระของมนุษย์กับพยาธิ Human Body and Diseases	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๑๕	มรณวิทยาเชิงสังคม Social Thanatology	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๑๖	กรณีศึกษาเกี่ยวกับชีวิตและความตาย Case Study on Life and Death	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๑๗	ความเครียดและสุขภาพจิต Stress and Mental Health	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๑๘	จิตวิทยาการปรึกษาเกี่ยวกับชีวิตและความตาย Counseling Psychology of Life and Death	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๑๙	กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตและความตาย Laws on Life and Death	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๒๐	ธรรมเนียมเทศว่าด้วยชีวิตและความตาย	๒ (๒-๐-๔)

Dhamma Communication on Life and Death

๑๙.๔ วิทยานิพนธ์

๓๐๖ ๔๐๐

วิทยานิพนธ์

๑๒ หน่วยกิต

Thesis

๒๐. แห้วสังเขปรายวิชา

วิชามังคัล ๙ หน่วยกิต

๓๐๖ ๑๐๑

ชีวิตและความตายในพระพุทธศาสนา

๓ (๓-๐-๖)

Life and Death in Buddhism

ศึกษาหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับชีวิตและความตาย ทั้งพระพุทธศาสนาเถรวาทและมหายาน โดยเน้นศึกษาโลกทัศน์และชีวทัศน์ของพระพุทธศาสนาต่อชีวิตและความตาย เช่น เรื่องขันธ ๕ ไตรลักษณ์ กรรมและสังสารวัฏ วิธีการปฏิบัติต่อชีวิตและความตาย เช่น หลักความไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต หลักการเตรียมตัวตายอย่างมีสติ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชีวิตในอดีตชาติ ชีวิตใกล้ตาย ชีวิตหลังความตาย การเตรียมตัวตาย วิธีการดูแลรักษาผู้ป่วย รูปแบบการตายที่ดี ประเพณีเกี่ยวกับความตาย และวิธีการปลอบโยนให้กำลังใจแก่ผู้ประสบความสูญเสีย

๓๐๖ ๑๐๒

จิตวิทยาแห่งชีวิตและความตาย

๓ (๓-๐-๖)

Psychology of Life and Death

ศึกษาจิตวิทยาว่าด้วยชีวิตและความตายของมนุษย์ให้ครอบคลุมทั้งมิติทางด้านชีววิทยา (Biological) ด้านสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural) ด้านจิตวิทยา (Psychological) และด้านจิตวิญญาณ (Spiritual) โดยเน้นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตของผู้ที่ปรับตัวได้และปรับตัวไม่ได้ เพื่อเผชิญหน้าต่อความเปลี่ยนแปลง ความตายและภาวะใกล้ตาย เช่น ปฏิกริยาของ ผู้ป่วยที่เฝ้ายารักษาไม่ได้ ๕ ชั้น คือ ชั้นปฏิเสธและแยกตัว ชั้นโกรธ ชั้นต่อรอง ชั้นซึมเศร้า และชั้นยอมรับ รวมทั้งแนวปฏิบัติต่อผู้ป่วยระยะสุดท้ายและญาติ

๓๐๖ ๒๐๓

ระเบียบวิธีวิจัยทางชีวิตและความตาย

๒ (๒-๐-๔)

Research Methodology in Buddhism

ศึกษาวิธีการแสวงหาความรู้ในรูปแบบการวิจัย ทั้งการวิจัยในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ความสำคัญของการวิจัยต่อการพัฒนาสังคม กระบวนการและขั้นตอนการวิจัยเกี่ยวกับชีวิตและความตาย เช่น การเลือกหัวข้อวิจัยทางปรัชญา การตั้งปัญหา การตั้งสมมติฐาน การรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาเครื่องมือวัด และแบบทดสอบ การเลือก การฝึกใช้ และการวิเคราะห์แบบทดสอบทางจิตวิทยาแบบต่าง ๆ หลักและวิธีการสร้างมื่อวัด การสร้างแบบทดสอบ แบบสอบถาม และแบบสอบวัดอื่น ๆ ที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อการวินิจฉัยทางจิตวิทยา โดยเริ่มตั้งแต่การสร้างข้อคำถาม การทดลองข้อคำถาม การวิเคราะห์ข้อคำถาม การหาความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรงและการทำเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งประสบการณ์ภาคปฏิบัติในการใช้แบบทดสอบ กับคนปกติ และบุคคลที่มีปัญหา การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัย

๓๐๖ ๑๐๔

ภาษาอังกฤษ

(๓) (๓-๐-๖)

English

ศึกษาภาษาอังกฤษโดยการปฏิบัติจริง ให้เกิดความชำนาญทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านการเขียน การพูด การอ่าน และการฟัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เน้นการฝึกอภิปรายหลักธรรมเป็นภาษาอังกฤษ เช่น หลักศีล ๕ พระรัตนตรัย ไตรลักษณ์ อริยสัจ ๔ มรรค ๘ และปัจฉิมสัมปทา

๓๐๖ ๒๐๕ **กรรมฐาน** (๓) (๓-๐-๖)

Buddhist Meditation

ศึกษาหลักการเจริญกรรมฐานในพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา และปกรณ์วิเศษ รวมทั้งรูปแบบการปฏิบัติกรรมฐานของสำนักต่าง ๆ ในสังคมไทย โดยเน้นศึกษาอารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ เช่น อสุภ ๑๐ อนุสสติ ๑๐ และวิปัสสนาภูมิ ๖ เช่น การกำหนดพิจารณานามรูปโดยความเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ตามลำดับแห่งญาณ ๑๖ และผลที่เกิดจากการเจริญกรรมฐาน คือ รูปญาณ อรูปญาณ และวิปัสสนาญาณ

วิชาเอก ๑๒ หน่วยกิต

๓๐๖ ๑๐๖ **จิตวิทยาแห่งความงอกงาม** ๓ (๓-๐-๖)

Growth Psychology

ศึกษาความงามของชีวิตที่พัฒนาระดับต่าง ๆ ของผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดีและสมบูรณ์แบบ ตามหลักพุทธจิตวิทยา ทฤษฎีจิตวิทยาตะวันตกและจิตวิทยาตะวันออก ในบริบททางสรีรวิทยา สังคมวัฒนธรรม และบริบททางจิตวิทยา เพื่อให้เข้าใจลักษณะ ประเภท และขั้นตอนการพัฒนา การรับรู้ ความจำ กระบวนการคิด การเข้าใจ อารมณ์ การตัดสินใจ การใช้เหตุผล แรงจูงใจ บุคลิกภาพ พฤติกรรม การปรับตัวเข้ากับ การเปลี่ยนแปลงของตนเองและสถานการณ์แวดล้อม การแก้ปัญหา ป้องกัน และการส่งเสริมสุขภาพจิต โดยการนำผลการค้นคว้าวิจัย และทฤษฎีต่าง ๆ มาวิเคราะห์เปรียบเทียบและประเมิน เพื่อประยุกต์ใช้ อย่างเหมาะสมกับการเผชิญกับชีวิตและความตาย

๓๐๖ ๒๐๗ **ชีวิตและความตายเชิงสังคมวัฒนธรรมไทย** ๓ (๓-๐-๖)

Thai Socio-Cultural Life and Death

ศึกษาชีวิตและความตายในมิติทางสังคมและวัฒนธรรมไทย โดยเน้นศึกษาธรรมชาติและตัวแปรต่างๆ ที่ทำให้เกิดพฤติกรรม พุทธประเพณี และสภาวะทางจิต สถาบันทางสังคม เจตคติ ความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตและความตาย เพื่อสามารถในการอธิบาย วิเคราะห์ การก่อรูป และการเปลี่ยนแปลง เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ การให้คำปรึกษา การดูแล ให้สอดคล้องกับเจตคติ และพุทธประเพณีเกี่ยวกับชีวิตและความตาย

๓๐๖ ๒๐๘ **สัมมนาชีวิตและความตายร่วมสมัย** ๓ (๓-๐-๖)

Seminar on Contemporary Life and Death

ศึกษาเกี่ยวกับชีวิตและความตายร่วมสมัยในรูปแบบการสัมมนา โดยนำปัญหาชีวิตและความตายร่วมสมัยมาตั้งเป็นประเด็นปัญหาแล้วให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการอภิปราย เสนอความคิดเห็น และวิเคราะห์ หาทางออกร่วมกัน รวมทั้งวิเคราะห์หาแนวทางประยุกต์พุทธธรรมมาแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ

๓๐๖ ๔๐๙ **การฝึกปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวมเชิงพุทธ** ๓ (๓-๐-๖)

Buddhist Hospice Care in Practice

ศึกษาในรูปแบบของการฝึกปฏิบัติการดูแลรักษาผู้ป่วยระยะต่างๆ โดยเน้นให้นิสิตประยุกต์หลักพุทธธรรมเกี่ยวกับชีวิตและความตายทางพระพุทธศาสนาและวิทยาการสมัยใหม่ไปฝึกปฏิบัติจริงในการดูแลผู้ป่วย จากนั้นให้เขียนรายงานประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยเพื่อนำเสนออาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชา

วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๓๐๖ ๓๑๐ **ชีวจริยศาสตร์** **๒ (๒-๐-๔)**

Bioethics

ศึกษาความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และประยุกต์วิทยา อันนำมาซึ่งประเด็นปัญหาทางจริยศาสตร์ ที่เกี่ยวกับชีวิตและความตาย เช่น การทำแท้ง การทำกรณขมาต การโคลนนิ่ง การทำวิจัยเซลล์ต้นแบบ (Stem Cell Research) การตัดต่อพันธุกรรม (GMO) โดยการวิเคราะห์ปัญหาเหล่านี้ว่าควรหรือไม่ควรในกรอบของพุทธจริยศาสตร์

๓๐๖ ๓๑๑ **การศึกษาวีชีวิตและความตายในศาสนาต่าง ๆ** **๒ (๒-๐-๔)**

Study on Life and Death in Different Religions

ศึกษาเปรียบเทียบเรื่องชีวิตและความตายในศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรมต่าง ๆ เพื่อให้เห็นทัศนคติ มุมมอง พิธีกรรม และวิธีปฏิบัติต่อชีวิตและความตายที่แตกต่างหลากหลาย เช่น ชีวิตและความตายในทัศนะของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู พระพุทธศาสนา คริสต์ศาสนา ศาสนาอิสลาม

๓๐๖ ๓๑๒ **ชราศาสตร์ศึกษา** **๒ (๒-๐-๔)**

Gerontology

ศึกษาเกี่ยวกับความชราทั้งมิติด้านสรีรวิทยา จิตวิทยา และสังคมศาสตร์ โดยการนำปัญหาต่างๆ ของคนชรามาศึกษา เช่น ปัญหาทางด้านร่างกาย จิตใจ สวัสดิการ การดูแล รวมทั้งศึกษาความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตของคนชรา โดยเน้นการศึกษาในด้านสวัสดิการทางสังคม และจิตวิทยาในการปลอบโยน การดูแลด้านสุขภาพพลานามัยของคนชรา และการจัดการองค์กร เช่น บ้านพักคนชรา และสถานสงเคราะห์คนชรา

๓๐๖ ๓๑๓ **ปัญหาชีวิตและความตายในสังคมสมัยใหม่** **๒ (๒-๐-๔)**

Problems of Life and Death in Modern Society

ศึกษาปัญหาชีวิตและความตายอันเป็นผลมาจากความเปลี่ยนแปลง โดยเน้นศึกษาวิถีชีวิตของคนในสังคมสมัยใหม่ แบบทุนนิยมและบริโภคนิยม โดยเฉพาะทัศนคติและการดำเนินชีวิตที่พ่วงมากับความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น ค่านิยมแปลกใหม่ในหมู่วัยรุ่น การฆ่าตัวตาย การเสริมความงาม การทำศัลยกรรม และกิจกรรมทางธุรกิจ ที่มุ่งเอาชนะความแก่ ความเจ็บป่วยและความตาย

๓๐๖ ๓๑๔ **สรีระของมนุษย์กับพยาธิ** **๒ (๒-๐-๔)**

Human Body and Diseases

ศึกษาสรีระร่างกายของมนุษย์ในภาวะปกติกับการเกิดโรคและความเจ็บป่วยที่เป็นปัญหาสำคัญของสังคมไทย เช่น โรคมะเร็ง โรคเอดส์ โดยเน้นศึกษาให้เห็นระบบการทำงานของร่างกายและอวัยวะส่วนต่างๆ ระบบภูมิคุ้มกันในร่างกาย ความเสื่อมของร่างกาย การดูแลรักษาสุขภาพอนามัย ประเภทของเชื้อโรค การเกิดโรคในร่างกาย การดูแลรักษาร่างกายยามป่วยไข้ เป็นต้น

๓๐๖ ๓๑๕

มรณวิทยาเชิงสังคม

๒ (๒-๐-๔)

Social Thanatology

ศึกษาปัจจัยทางจิตวิทยา สังคม และวัฒนธรรม ที่กำหนดบุคลิกภาพ แรงจูงใจ และการรับรู้เกี่ยวกับชีวิตและความตาย การแสดงออกทางอารมณ์ พฤติกรรมของปัจเจกชนในสังคมและวัฒนธรรม ต่าง ๆ จิตวิทยา การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และภัยพิบัติต่าง ๆ รวมทั้งการประยุกต์ทฤษฎีทางจิตวิทยาในการอธิบายปรากฏการณ์ สัญลักษณ์ ความหมายในพระพุทธศาสนาและข้ามวัฒนธรรม เน้นการศึกษาเกี่ยวกับมรณวิทยาเชิงสังคม

๓๐๖ ๓๑๖

กรณีศึกษาเกี่ยวกับชีวิตและความตาย

๒ (๒-๐-๔)

Case Study on Life and Death

ศึกษาแบบอย่าง กระบวนทัศน์ ของบุคคลสำคัญๆ หรือน่าสนใจในมิติทางจิตวิทยา สังคม วัฒนธรรม และจิตวิญญาณ เกี่ยวกับชีวิตและความตาย ที่กำหนดบุคลิกภาพ แรงจูงใจ การรับรู้ การแสดงออกทางอารมณ์ การคิดและการแก้ปัญหา รวมทั้งทักษะและวิธีการปฏิบัติสัมพันธ์กับสถานการณ์ต่าง ๆ โดยเน้นการวิเคราะห์และบูรณาการกับพุทธจิตวิทยาและจิตวิทยาตะวันตก

๓๐๖ ๓๑๗

ความเครียดและสุขภาพจิต

๒ (๒-๐-๔)

Stress and Mental Health

ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี ระบบทางกายภาพ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความเครียด และสุขภาพจิต หลักการพื้นฐาน และขั้นตอนในภาวะความเครียด การปรับพฤติกรรม การเผชิญหน้ากับความเปลี่ยนแปลงและธรรมชาติของชีวิต การแสวงหาแนวทางป้องกันและแก้ไข รวมทั้งการวิเคราะห์ และพัฒนาสุขภาพจิต ทั้งด้านปัจเจกชนและสังคม แบบบูรณาการ

๓๐๖ ๓๑๘

จิตวิทยาการปรึกษาเกี่ยวกับชีวิตและความตาย

๒ (๒-๐-๔)

Counseling Psychology of Life and Death

ศึกษา เรียนรู้ ฝึกฝน วิธีการ กระบวนการ ขั้นตอน เทคนิค จริยธรรม โดยเน้นการนำหลักทฤษฎีจิตวิทยาตะวันตกและพุทธจิตวิทยา รวมทั้งผลงานวิจัยใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการสร้างความพร้อม และฝึกทักษะต่าง ๆ ในการปรึกษาเกี่ยวกับชีวิตและความตาย

๓๐๖ ๓๑๙ กฎหมายเกี่ยวกับชีวิตและความตาย ๒ (๒-๐-๔)

Laws on Life and Death

ศึกษากฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวกับชีวิตและความตาย ทั้งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายอาญา เช่น กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดก กฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรมสัญญา กฎหมายเกี่ยวกับครอบครัว กฎหมายเกี่ยวกับการทำแท้ง กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยและผู้ตาย

๓๐๖ ๓๒๐ ธรรมนิเทศว่าด้วยชีวิตและความตาย ๒ (๒-๐-๔)

Dhamma Communication on Life and Death

ศึกษาหลักการและวิธีการเผยแพร่หรือการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ศิลปะการพูดในที่ชุมชน การเทศนา การบรรยาย อภิปราย สัมมนา และแสดงปาฐกถาธรรม รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแบบต่างๆ มาเป็นเครื่องมือเผยแพร่แนวคิด คำสอน และวิธีการปฏิบัติต่อชีวิตและความตายตามหลักพระ-พุทธศาสนา ให้แก่บุคคล ชุมชน และสังคม

๓๐๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต

Thesis

เป็นโครงการเฉพาะบุคคลที่มีเนื้อหาตามลักษณะวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๒๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๒๑.๑ พุทธศาสนิกชนที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องชีวิตและความตายตามหลักไตรลักษณ์อย่างเป็นองค์รวม พร้อมทั้งสามารถนำพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตให้มีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี

๒๑.๒ พุทธศาสนิกชนที่สำเร็จการศึกษามีความสามารถในการใช้หลักพุทธจิตวิทยาในการช่วยเหลือผู้ป่วยและญาติทุกระยะ ด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๒๑.๓ พุทธศาสนิกชนที่สำเร็จการศึกษามีความรู้ สร้างองค์ความรู้ ชีวิตและความตาย และเผยแพร่หลักคำสอนพระพุทธศาสนาให้ครอบครัว ชุมชน และสังคม ได้แสดงบทบาทในการช่วยเหลือผู้ป่วยระยะสุดท้ายรวมทั้งพิธีกรรมหลังความตาย

แผนการศึกษา
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีวิตและความตาย
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐
ชั้นปีที่ ๑

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก (๒)
๑	วิชาบังคับ	
	๓๐๖ ๑๐๑ ชีวิตและความตายในพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
	๓๐๖ ๑๐๒ จิตวิทยาแห่งชีวิตและความตาย	๓ (๓-๐-๖)
	๓๐๖ ๑๐๔ ภาษาอังกฤษ	(๓) (๓-๐-๖)
	วิชาเอก	
๓๐๖ ๑๐๖ จิตวิทยาแห่งความมั่งคั่ง	๓ (๓-๐-๖)	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก (๒)
๒	วิชาบังคับ	
	๓๐๖ ๒๐๓ ระเบียบวิธีวิจัยทางชีวิตและความตาย	๒ (๒-๐-๔)
	๓๐๖ ๒๐๕ กรรมฐาน	(๓) (๓-๐-๖)
	วิชาเอก	
	๓๐๖ ๒๐๗ ชีวิตและความตายเชิงสังคมวัฒนธรรมไทย	๓ (๓-๐-๖)
๓๐๖ ๒๐๘ สัมมนาชีวิตและความตายร่วมสมัย	๓ (๓-๐-๖)	
	รวม	๘

แผนการศึกษา
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีวิตและความตาย
ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๐
ชั้นปีที่ ๒

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก (๒)
๓	วิชาเอก	
	๓๐๖ ๔๐๙ การฝึกปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม เชิงพุทธ	๓ (๓-๐-๖)
	วิชาเลือก	
	๓๐๖ ๓๑๖ กรณีศึกษาเกี่ยวกับชีวิตและความตาย	๒ (๒-๐-๔)
	๓๐๖ ๓๑๗ ความเครียดและสุขภาพจิต	๒ (๒-๐-๔)
๓๐๖ ๓๑๘ จิตวิทยาการปรึกษาเกี่ยวกับชีวิตและความตาย	๒ (๒-๐-๔)	
	รวม	๙

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต แผน ก (๒)
	๓๐๖ ๓๒๐ ธรรมนิเทศว่าด้วยชีวิตและความตาย	๒ (๒-๐-๔)
๔	๓๐๖ ๔๐๐ วิทยานิพนธ์	๑๒ หน่วยกิต
	รวม	๑๔
